

Mokyklą savo laikais Donatas Kriukas prisimena su kartėliu: aplinka nebuvo tokia, kuri skatintų reikšti savo nuomonę, išsakyti idėjas, stokojo erdvės kūrybai ir improvizacijoms. Todėl kai Vytauto Didžiojo universiteto (VDU) Švietimo akademijoje įgijo technologijų ir dailės specialybę bei pats tapo mokytoju, savo darbe Donatas elgiasi priešingai. Jo technologijų pamokos nėra tik apie vinies kalimą, visų pirma tai - apie problemų sprendimą: gauni užduotį, tam tikras sąlygas ir priemones, ir turi rasti optimalų būdą tai išspręsti. Už tokią darbo metodiką D. Kriukas neliko neįvertintas: jis tapo Meilės Lukšienės premijos laureatu ir gavo inovatyviausio mokytojo technologijų ir menų srityje apdovanojimą. Tad ko jis pats mokėsi ir ką daro kitaip?

Technologijų pamokos vis dar vertinamos stereotipiškai

Vilniaus Salomėjos Nėries gimnazijoje grafinio dizaino ir technologijų mokytoju šiuo metu dirbantis D. Kriukas iš tiesų net neplanavo tapti mokytoju. Baigęs Panevėžio Alfonso Lipniūno vidurinę mokyklą, jis VDU Švietimo akademijoje (tuometiniame Vilniaus pedagoginiame universitete) pradėjo studijuoti technologijų ir dailės specialybę ir, dar būdamas antrame kurse, įsidarbino reklamos srityje - maketavo reklamas. Ir tik po to, kai atsitiktinai per vieną televizijos laidą išgirdo apie programą „Renkuosi mokytis“, susidomėjo galimybe įnešti pokyčių švietime: užpildė anketą ir ryžosi save išbandyti mokytojo vaidmenyje.

„Studijuodamas universitete atlikau praktiką Vilniaus Simono Daukanto mokykloje, kur pamačiau, kas yra technologijos ir geriausias šio dalyko įgyvendinimo pavyzdžius. Iki tol turėjau neformaliojo ugdymo praktikos su įvairiomis organizacijomis, tad nesijaučiau visiškai naujokas. Be to, šis pasirinkimas tuomet atrodė tik laikinas iššūkis - dviem metams. Bet štai kaip technologijų mokytojas skaičiuoju jau savo tryliktus metus.

Nors technologijų pamokos dėstomos visose Lietuvos mokyklose, kur įgyvendinama Bendroji ugdymo programa, esu tikras, kad nesu tipiškasis mokytojas. Gal daugelis įsivaizduoja, kad per šias pamokas mokomės įkalti vinį ir obliuoti lentą, bet man tai visų pirma yra galimybė atskleisti mokinių kūrybiškumą, kruopštumą, netradicinį požiūrį“, - sako D. Kriukas, vėliau įijęs ir edukologijos magistro diplomą.

Jo technologijų pamokose mokiniai atlieka netradicines kūrybines užduotis. Pačiam Donatui svarbiausia pamokose - suteikti mokiniui laisvės ir galimybės pačiam imtis iniciatyvos: gavus užduotį, pačiam pasirinkti idėją, priemones, idėjos įgyvendinimo būdą ir siekiamą rezultatą.

Idėjos iš „Google“, „Youtube“ ir parduotuvių lentynų

Kaip atrodo šiuolaikinė technologijų pamoka? Anot Donato, šios pamokos vis dar vertinamos pagal stereotipinį suvokimą.

„Technologijų mokytojai stereotipiškai nuvertinami, tačiau iš tiesų viskas prasideda nuo mūsų pačių. Nereikia patiems savęs taip nuvertinti – šioje vietoje itin svarbu, kaip pats tame vaidmenyje jautiesi ir ką ištransliuoji vaikams. Gal iš pradžių ir patys mokiniai sakys, kad to, ko mokosi technologijų pamokose, jiems gyvenime nereiks.

Bendraudamas su tėvais taip pat matau, kad jie technologijų pamokas vis dar matuoja pagal savo patirtį, kad technologijos yra vinies kalimas ar medžio plokštės pjaustymas pagal vieną šablonišką pavyzdį. Technologijų pamokos yra apie problemų sprendimą: gauni užduotį, tam tikras sąlygas ir priemones, ir turi rasti optimalų būdą tai išspręsti“, – pasakoja pašnekovas.

Donato pamokose mokiniai, pavyzdžiui, gamina erdvinį užrašą iš įvairių konstrukcinių medžiagų, gręžia skylės, suka medvaržčius arba aiškinasi, kaip pasiūtos knygos: bando patys pasiūti mažą fragmentą – gamina mažas užrašines pagal senąją techniką, kaip jos buvo gaminamos senovėje. Įgyvendindamas užduotį mokinys turi visišką laisvę improvizuoti – kartais, atrodytų, visai paprasta užduotis paskatina sukurti tikrą meno šedevrą.

Mokytojas nesistebi, kad gaudami vieną ar kitą užduotį ją įgyvendinti mokiniai pradeda nuo idėjų paieškos „Google“ ar „YouTube“ sistemose. Duodamas mokiniams užduotį, D. Kriukas neretai ir pats pateikia alternatyvų pavyzdį, tarkime, iš „YouTube“, kad mokiniai galėtų savarankiškai pasimokyti ir įgyti vieną ar kitą kompetenciją.

Pats pašnekovas tiki mokymosi visą gyvenimą idėja: jam svarbu nuolat tobulėti ir nesustoti vietoje: „Tyrinėju pasaulį vaikščiodamas ir keliaudamas, kasdienybėje bandau atrasti idėjų, ką galėčiau atnešti ir įgyvendinti mokykloje. Stebiu dizaino aktualijas, daug idėjų semiuosi iš parduotuvių vitrinų – daugumą jų yra modernios, netikėtos, sukurtos remiantis įdomiais technologiniais sprendimais. Mokau ir vaikus semtis idėjų iš artimiausios aplinkos, mus supančios kasdienybės“.

Netradiciniai valstybinių švenčių minėjimai

Iki šiol Salomėjos Nėries gimnazija garsėjo sustiprinta anglų kalba – šiais laikais šios užsienio kalbos mokėjimas jau nebėra mokyklos išskirtinumas. Mokykla yra užsibrėžusi tapti į medijas orientuota mokymosi įstaiga – tad neatsitiktinai prieš kelis metus Donatas mokiniams pasiūlė kursą „Medijos ir inovacijos“, kurio pabaigoje kartu su mokiniais kasmet

pristato kokią nors instaliaciją mokykloje arba mieste. Šiuo metu šį kursą dėstyti perleido kitam pedagogui.

Donatas taip pat dėsto grafinį dizainą, kuris mokykloje yra pasirenkamas dalykas. Šių pamokų metu mokiniai supažindinami su pagrindinėmis grafinio dizaino kūrimo taisyklėmis, išbando jas praktiškai, kuria įvairius vizualinius produktus.

„Aš, kaip ir kiekvienas iš mūsų, susiduriu su kasdienybės rutina. Nėra taip, kad kiekviena diena mokykloje būtų išskirtinė ir kad čia vyksta stebuklai. Įsisuku į kasdienybę, kuri vargina, tačiau ji ir padiktuoja netradicinius sprendimus – kai reikia nuo kasdienybės atitrūkti ir imtis įdomių projektų“, – sako jis.

2014 m. D. Kriukas tapo Meilės Lukšienės premijos laureatu ir gavo inovatyviausio mokytojo technologijų ir menų srityje apdovanojimą. Ir jis šį vardą pateisina kasdien savo darbe. Donatas savo iniciatyva prisideda prie valstybinių švenčių minėjimo, pilietiškumo ugdymo – kad jos asocijuotųsi ne su ilgomis kalbomis, o įdomiomis veiklomis. Prieš keletą metų buvo suburtas mokytojų ir mokinių choras, taip pat organizuojami patyriminiai renginiai, padedantys suprasti tų švenčių kontekstą.

Pavyzdžiui, mokykloje sausio 13-osios minėjimas vyko mokyklos rūsiuose, tamsoje, tyloje – ten buvo sukurti skirtingi kambariai, kurie lankytojams padėjo prisiminti istoriją ir ją naujai išgyventi.

Anot D. Kriuko, mokykla neturi užsidaryti savo bendruomenėje, tad jis siekia bendradarbiauti su kitomis mokyklomis, savo miestu, tarptautinėmis organizacijomis.

„Kaip atrasti talentą ir sumotyvuoti, kad mokiniai įsitrauktų ne tik į technologijų užduotis, bet ir kitas inovatyvias inicityvas? Motyvacija atsiranda, kai užduočiai suteiki prasmės – parodai vaikui, kuo ta užduotis yra svarbi ir prasminga, kodėl verta įsitraukti. Kai sukuri atitinkamas sąlygas, suteiki mokiniams laisvės ir erdvės kūrybai, talentai atsiskleidžia savaime – pamatai, kad kai kurie gali padaryti daugiau, nei to prašo mano užduotis. Neapibrėžtos užduotys geriausiai atskleidžia vaikų gebėjimus“, – įsitikinęs D. Kriukas.

Niekada nežinai, koks iššūkis tavęs laukia

Paklaustas, koks yra didžiausias iššūkis dirbant mokytojo darbą, D. Kriukas sako, kad būdamas mokytoju niekada nežinai, koks iššūkis tavęs laukia. Kasdiena yra iššūkis. Pasak jo, svarbiausia to nedramatizuoti – priimti tai kaip galimybę tobulėti ir vertingas pamokas sau pačiam.

Donatui per daugiau nei dešimtmetį darbo mokykloje teko dirbti su įvairaus amžiaus mokiniais, o ir būta įvairių įtampų, sudėtingų situacijų. Jis sako, kad įgydamas vis daugiau patirties išmoko tolerancijos: žmonės yra skirtingi ir mes negalime visų vertinti vienodai, pagal vieną šabloną.

„Žmonės skirtingi – mąsto skirtingai, supranta dalykus skirtingai. Net ir tavo tą pačią pastabą ar kritiką skirtingi žmonės gali suprasti ir priimti visiškai skirtingai, – neabejoja jis. – Stengiuosi kitą žmogų išgirsti, suprasti, sakydamas pastabas neužgauti. Laviravimas tarp tokių situacijų man yra didžiausia pamoka. Stengiuosi džiaugtis net ir mažais dalykais. Jei po mano pamokos mokinys išeina su gera emocija, išmokęs kažko, ko iki tol nemokėjo, man tai – didžiausias įvertinimas“.

Couple cups nuotr.

